

Etiske retningslinjer

Etterlevelse av lover, regler og styrende dokumenter

Vårt prinsipp	Bane NOR skal etterleve lover og regler, og legge til rette for at alle ansatte forstår sitt ansvar og sine plikter.
Det betyr	✓ Jeg skal sette meg inn i Bane NORs styrende dokumenter, og sørge for at jeg etterlever eksterne og interne krav som er relevante for min stilling.

Menneskerettigheter

Vårt prinsipp	Bane NOR skal respektere og støtte grunnleggende menneskerettigheter, slik de fremkommer i internasjonale konvensjoner, i all sin virksomhet ¹ , og være oppmerksom på ulike gruppers behov.
Det betyr	✓ Jeg skal etterleve Bane NORs verdier – åpen, engasjert og profesjonell – i møte med kollegaer, kunder, reisende, leverandører og lokalsamfunn. ✓ Jeg skal bidra til et inkluderende arbeidsmiljø, og behandle andre med verdighet, likhet og respekt.

Arbeidstakerrettigheter og arbeidsmiljø

Vårt prinsipp	Bane NOR skal respektere og bidra til et anstendig arbeidsliv hvor grunnleggende arbeidsstandarder og -rettigheter, inkludert ILOs åtte kjernekonvensjoner, arbeidsmiljøloven og likestillingsloven, ivaretas og hvor arbeidstakerne gis en lønn de kan leve av. ²
Det betyr	✓ Jeg skal bidra til likestilling, og tar avstand fra alle former for diskriminering og trakassering.

Helse, miljø og sikkerhet

Vårt prinsipp	Bane NOR skal jobbe systematisk med helse, miljø- og sikkerhet (HMS) i alle deler av virksomheten, og skal være blant de ledende i sin bransje på området. ⁴
Det betyr	✓ Jeg skal til enhver tid utføre mitt arbeid i tråd med Bane NORs krav og rutiner innen HMS, og bidra til å ivareta eksterne parters sikkerhet på våre områder.

Klima og ytre miljø

Vårt prinsipp	Bane NOR skal jobbe for en mer miljøvennlig og ressurseffektiv drift ved å integrere hensynet til klima, miljø og ressursbruk i Bane NORs økonomiske og strategiske beslutninger. ⁴
Det betyr	✓ Jeg skal bidra til å inkludere hensyn til klima og miljø i mitt arbeidsområde. ✓ Jeg skal ha et bevisst forhold til ressursbruk og bidra til ansvarlig avfallshåndtering.

Ressursforvaltning

Vårt prinsipp	Bane NOR har et stort samfunnsansvar i å forvalte fellesskapets ressurser og skal gjøre dette på en mest mulig økonomisk og rasjonell måte.
---------------	---

¹ Meld. St. 27 (2013-2014) – Et mangfoldig og verdiskapende eierskap

² Meld. St.10 (2008-2009) – Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi

Det betyr	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Jeg skal bruke og ta vare på Bane NORs ressurser, eiendommer og eiendeler (både materielle og immaterielle) på en effektiv og rasjonell måte, og skal ikke misbruke eller sløse med disse. ✓ Jeg skal ikke bruke Bane NORs ressurser til personlige eller andre formål utover Bane NORs virksomhet, med mindre noe annet er avklart i mitt arbeidsforhold eller i Bane NORs styrende dokumentasjon.
------------------	--

Forretningsetikk

Vårt prinsipp	Bane NOR skal ha en høy standard for forretningsetikk, og har nulltoleranse for korrupsjon, enhver form for økonomisk kriminalitet eller misligheter. Bane NORs beslutninger og handlinger skal alltid være rettmessige og basert på en objektiv vurdering av Bane NORs interesser. Bane NORs virksomhet og ansattes yrkesutøvelse skal foregå på en slik måte at ingen kan stille tvil ved foretaket eller den enkeltes uavhengighet og habilitet.
Det betyr	<p><i>Interessekonflikt og inhabilitet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jeg skal alltid opptre upartisk, og skal ikke bruke min stilling til å skaffe meg selv eller andre en uberettiget fordel. ✓ Jeg skal aldri forsøke å påvirke behandlingen eller beslutningen av en sak i Bane NOR dersom jeg har en potensiell eller faktisk interessekonflikt knyttet til dette. ✓ Jeg skal ikke ha ekstraverv, biverv, styreverv eller et annet lønnet oppdrag som vil kunne være i konflikt med foretakets interesser eller er egnet til å svekke tilliten til foretaket. <p><i>Påvirkningshandel, gaver og fordeler</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jeg skal ikke tilby direkte eller indirekte bestikkelser i form av penger, gaver eller tjenester.³ ✓ Jeg skal ikke, verken for meg selv eller andre, ta imot penger, gaver eller tjenester i forbindelse med min yrkesutøvelse. Dette gjelder også i tilfeller hvor disse fordelene ikke vil påvirke min eller andres tjenestehandling. <p><i>Hvitvasking</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jeg skal ta avstand fra alle former for hvitvasking.

Regnskap og finansiell rapportering

Vårt prinsipp	Bane NORs regnskap skal utføres i henhold til gjeldende lovverk, etablert internkontrollsystem og god regnskapspraksis. Bane NORs finansielle rapportering skal være transparent, nøyaktig og fullstendig.
Det betyr	✓ Jeg skal sikre at all medvirkning i Bane NORs bokføring og regnskapsrapportering er i tråd med gjeldende lovverk, Bane NORs internkontrollsystem og aksepterte bokføringsprinsipper.

Taushetsplikt

Vårt prinsipp	Bane NOR skal være bevisst sine forpliktelser knyttet til konfidensiell informasjon og skal håndtere slik informasjon på en forsvarlig måte i tråd med gjeldende lovverk.
----------------------	---

³ Dette inkluderer, men er ikke begrenset til reiser, hotellopphold, bevertning, rabatter, bonuskort, lån, eller andre ytelser og fordeler.

Det betyr	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Jeg har taushetsplikt om informasjon jeg får tilgang til som er egnet til å skade eller svekke de legitime interessene til Bane NOR, Bane NORs forretningspartnere eller andre. Slik informasjon vil typisk være informasjon som gjelder kommersielle eller kontraktmessige forhold, sikkerhetsrelaterte forhold og personopplysninger. ✓ Jeg har plikt til å forhindre at uvedkommende får tilgang til taushetsbelagt informasjon.
------------------	--

Personvern	
Vårt prinsipp	Bane NOR skal være bevisst sine forpliktelser knyttet til personvern og skal håndtere personopplysninger ⁴ på en forsvarlig måte i tråd med gjeldende lovverk.
Det betyr	✓ Når jeg behandler personopplysninger i Bane NOR skal jeg sørge for at det skjer i tråd med gjeldende lovverk og interne retningslinjer i Bane NOR.

Ytringsfrihet og ekstern kommunikasjon	
Vårt prinsipp	Bane NOR skal bygge opp under en kultur hvor de ansatte tør å ytre seg om virksomheten. De ansattes taushets- og lojalitetsplikt skal ikke være til hinder for å melde ifra om kritikkverdige forhold.
Det betyr	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Jeg skal umiddelbart melde ifra dersom jeg mistenker eller opplever kritikkverdige forhold i Bane NOR eller hos våre forretningspartnere. ✓ Jeg har en grunnleggende rett til å kunne ytre meg om alle forhold ved Bane NOR innenfor taushetspliktens rammer. Jeg forstår imidlertid at lojalitetsplikten som arbeidstaker medfører at jeg skal opptre og uttale meg i samsvar med Bane NORs interesser. ✓ Jeg skal sørge for at det kommer klart frem at jeg uttaler meg som en privatperson dersom jeg deltar i den offentlige debatten uten at dette er avklart med min overordnede.

Leverandøroppfølging	
Vårt prinsipp	Bane NOR skal sette høye krav til at forretningspartnere etterlever relevante lover, regler og krav til HMS, etikk, ytre miljø og sosiale forhold. ⁵ Bane NOR skal gjennomføre risikobasert bakgrunnsjekk av potensielle forretningspartnere, for å sikre at disse lever opp til Bane NORs krav og standarder.
Det betyr	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Jeg skal bidra i min rolle til å påse at våre leverandører omfattes av og følges opp på våre krav til HMS, etikk, ytre miljø og sosiale forhold, og bistå leverandørene med kunnskaps- og kompetansedeling knyttet til disse temaene der hvor det er relevant. ✓ Jeg skal være oppmerksom på leverandørenes etterlevelse av de kravene som er satt til samfunnsansvar og etikk, og skal melde ifra internt ved mistanke om manglende etterlevelse.

⁴ Personopplysninger er opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson, slik som navn, fødselsnummer eller epostadresser. Sensitive personopplysninger kan eksempelvis være informasjon om etnisitet, religiøs oppfatning, helseforhold eller medlemskap i fagforeninger.

⁵ Som medlem av Initiativ for Etisk Handel (IEH) er Bane NOR forpliktet til å følge IEHs retningslinjer for etisk handel og å arbeide aktivt for at arbeids- og miljøforhold stadig forbedres hos produsenter og leverandører i hele leverandørkjeden.